

LBRIS

We know
books

Sava Uspenski

SIMBOLUL CREDINȚEI

Catehismul în povestiri

Traducere din limba rusă:

Florentina Cristea

EDITURA EGUMENIȚA

2023

Ce folos poate aduce gândul la moarte

Sfântul Ioan cel Milostiv, temându-se ca nu cumva gândurile păcătoase să îi atingă inima și să îl ducă la fapte rele, se străduia întotdeauna să își aducă aminte de moarte. În acest scop a poruncit să îi fie pregătit un mormânt, pe jumătate făcut, iar meșterilor le-a poruncit ca în toate zilele de sărbătoare să vină la el și înaintea tuturor să-i zică cu mare glas: „Stăpâne, mormântul tău nu este încă terminat; poruncește să îl terminăm, căci moartea vine ca furul și nu știi în ce ceas va sosi”. De fiecare dată acest lucru i se spunea sfântului în prezența vizitatorilor săi. Astfel, Ioan cel Milostiv întotdeauna cugeta la ceasul morții și le amintea și celorlalți de el. Urmând exemplul său, să ne amintim și noi mereu de sfârșitul nostru inevitabil. Acest fapt ne va împiedica de la păcate, ne va apropia de Dumnezeu și, astfel, ne va ajuta să dobândim viața veșnică și fericită după moarte.

Cuprins

Articolul 1

Universalitatea credinței în Dumnezeu	5
Ce înseamnă a crede	6
Ce înseamnă a mărturisi credința	8
Lepădarea în zilele noastre	9
Ființa lui Dumnezeu este de nepătruns	11
Dumnezeu este Duh veșnic	12
Dumnezeu este Duh adevărat	14
La patul unei mame muribunde	15
Dumnezeu vede tot	16
Răspunsul unui băiat	19
Atotprezența lui Dumnezeu	19
Atotputernicia lui Dumnezeu	20
O lecție	22
Taina Sfintei Treimi este de nepătruns	23
Cum este explicată Sfânta Treime	24
Mesagerul lui Dumnezeu	25
Îngerul păzitor	25
Duhul rău	28

Articolul 2

Cred... întru Unul Domn	
Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu	30
Descoperirea tainei către Iosif Logodnicul	32
Puterea lui Hristos	32
Ce înseamnă numele Iisus	33
Celălalt nume al Mântuitorului este Hristos	34
Mărturia cerească a Dumnezeului celui Adevărat ...	35
Cel de o ființă cu Tatăl	36

Fiul lui Dumnezeu Celui Viu	37
Lumină lină	38
Primul Sinod Ecumenic	39

Articolul 3

Care pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri	41
Noapte sfântă	44
Amintiri fericite la sărbătoarea Nașterii lui Hristos	47
Fuga în Egipt	48
Al patrulea Sinod Ecumenic	51

Articolul 4

Răstignirea lui Iisus Hristos	53
Chinurile de pe Cruce ale lui Iisus Hristos	61
Moartea lui Iisus Hristos	63
Răscumpărarea	64
Puterea Crucii Domnului	65
Puterea semnelor Sfintei Cruci	66
Îngroparea Domnului	67
O seară memorabilă	70
Din scrisoarea Claudiei Procula, soția lui Pilat	72
Aflarea și Înălțarea Cinstitei și de viață făcătoarei Cruci a Domnului	83

Articolul 5

Arătarea Domnului înviat către Maria Magdalena	84
Arătarea îngerului către femeile mironosițe	86
Obiceiul de a dărui ouă atunci când se dă sărutul pascal și se spune de trei ori „Hristos a înviat!” și „Adevărat a înviat!”	88
Caracteristicile slujbei de Paști	89

Articolul 6

Înălțarea lui Iisus Hristos la cer	92
Gânduri în ziua Înălțării Domnului	93
Sensul duhovnicesc al expresiei „Șade de-a dreapta Tatălui”	95

Articolul 7

A Doua Venire a lui Hristos pe pământ	97
Soarta păcătoșilor	101
Pilda talanților	102

Articolul 8

Al doilea Sinod Ecumenic	104
Principalele daruri ale Sfântului Duh	105
<i>Darul fricii de Dumnezeu</i>	105
<i>Darul cunoașterii</i>	106
<i>Darul puterii</i>	107
<i>Darul sfatului</i>	109
<i>Darul înțelegerii</i>	111

Articolul 9

Prototipul vechi-testamentar al Bisericii lui Hristos	114
Corabia sfântă nu se scufundă	116
Ce îndatorire pune pe umerii noștri unitatea Bisericii	117
O clinică binecuvântată	119
Sfânta Biserică este maica noastră	119
Legătura dintre Biserică pământească și Biserică Cerească	120
Un ajutor sfânt	122
De ce se numește Biserică Apostolească	123
Din propovăduirea Apostolului Petru la Roma	125

Sfântul Împărat, cel întocmai cu Apostolii, Constantin cel mare și Sfânta Împărăteasă Elena	128
Sfinții frați, cei întocmai cu Apostolii, Chiril și Metodie	129
Creștinarea Rusiei	130
Puterea unui episcop	131

Articolul 10

Articolul 11

Ce spune natura despre învierea morților	134
Pildă	135
Răspunsul unui savant	137
Puterea pomenirii morților la Sfânta Liturghie	137
Importanța rugăciunii de acasă pentru cei adormiți	138
Importanța milosteniei săvârșite pentru cei adormiți	138
Ce ajută sufletele morților	140
Craniul care a vorbit	141

Articolul 12

Visul Sfântului Andrei	142
Cei trei prieteni	145
Orbul și șchiopul	147
Ce folos poate aduce gândul la moarte	148

Distribuție:
 S.C. Egumenița S.R.L.
 tel./fax: 0236-326.730
 e-mail : editura@egumenita.ro
 www.egumenita.ro

Traducerea s-a făcut după originalul în limba rusă:

КАТЕХИЗИС В РАССКАЗАХ
ЖИВЫЕ УРОКИ ПО ЗАКОНУ БОЖИЮ
СИМВОЛ ВЕРЫ

Corector: **Oana Raluca Pleșa**

© Editura Egumenița pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
USPENSKI, SAVA

Simbolul credinței : catehismul în povestiri / Sava Uspenski ;
trad. din lb. rusă: Florentina Cristea. - Galați : Egumenița, 2023
ISBN 978-606-550-498-1

I. Cristea, Florentina (trad.)

2

Articolul 1

Cred întru Unul Dumnezeu,
Tatăl Atotțiitorul,
Făcătorul cerului și al pământului,
al tuturor celor văzute și nevăzute

Universalitatea credinței în Dumnezeu

„Cred întru Unul Dumnezeu...”. Așa începe Simbolul Credinței. Și cine nu crede în El?! Credința în Dumnezeu este înăscută în sufletul omului și nu există niciun popor care să nu creadă în Dumnezeu, corect sau greșit. Plutarh¹ a scris: „Dacă vom străbate pământul locuit de noi în toate direcțiile lui, vizitând și stepele Asiei, și locul de baștină al triburilor sălbatice ale Americii, și nordul cel mai rece, și deșerturile ni-

¹ Plutarh a fost un scriitor antic grec. Este cunoscut mai ales prin scrierile sale biografice și filosofice. În istoria literaturii grecești, Plutarh este considerat unul dintre principalii reprezentanți ai aticismului (aticismul a fost o mișcare retorică, care a început în primul sfert al secolului I î.Hr.; se poate referi, de asemenea, la formulările și frazele tipice acestei mișcări). Plutarh este considerat uneori și un istoric.

sipoase și fierbinți ale Africii, oriunde vom găsi o ființă omenească, fie ea și sălbatică, privirea ei se îndreaptă spre cer; oriunde gândește o minte, chiar dacă ea se află pe cea mai joasă treaptă de dezvoltare, îi este deja specific gândul la Divinitate; oriunde bate o inimă omenească, ea se cutremură sau se înfioară de bucurie, presimțind existența unei Ființe veșnice. La fel, oriunde se aude o limbă omenească, deși încă foarte săracă și rudimentară, acolo există, totuși, deja un cuvânt pentru numele lui Dumnezeu”.

Ce înseamnă a crede

În timpul vieții pământești a Domnului nostru Iisus Hristos, o femeie păgână avea o fiică posedată de demon. Auzind că Iisus Hristos este milostiv și că are putere asupra demonilor, ea a crezut din toată inima acest lucru. În sufletul ei a apărut încrederea profundă că Domnul cu siguranță va alunga demonul din fiica ei. Prin urmare, când Iisus Hristos s-a apropiat de locul ei de baștină, ea l-a ieșit în întâmpinare și a început să strige: *Miluieste-mă, Doamne, Fiul lui David! Fiica mea este rău chinuită de demon.* Dar la acest strigăt Mântuitorul nu i-a răspuns femeii. În plus, ea era atât de sigură de vindecarea cea mult-așteptată a fiicei ei, încât, în ciuda refuzului tăcut al Domnului, cu aceeași încredere a continuat să strige. Făcându-li-se milă de ea, ucenicii Domnului au început și ei să Îl roage pe Domnul.

Atunci Domnul a spus: *Nu sunt trimis decăt către oile cele pierdute ale casei lui Israel.* Dar nici după aceea încrederea femeii în faptul că Domnul cu siguranță o va vindeca pe fiica ei nu s-a clătinat. Apropiindu-se de El, ea s-a închinat și a spus: *Doamne, ajută-mă.* Domnul, însă, i-a răspuns din nou printr-un refuz, aparent categoric. El a spus: *Nu este bine să iei pâinea copiilor și s-o arunci câinilor* – adică nu trebuie să li se facă bine păgânilor, când acest bine este destinat evreilor. Dar încrederea femeii în vindecarea cea mult-așteptată nici atunci nu s-a clătinat. Încrederea ei era așa cum se întâmplă în evenimentele care au loc sub ochii noștri. Iată de ce în însuși refuzul Domnului ea a găsit doar un motiv pentru a-și continua cererea. Ea a spus cam așa: „E adevărat, Doamne, că evreii au în primul rând dreptul de a se bucura de binefacerile Tale, dar aceasta nu ne poate împiedica nici pe noi, păgânii, să ne bucurăm măcar de o părticică din binefacerile destinate lor, așa cum nici câinilor nu li se interzice să se bucure de fărâmiturile de pâine care cad de la masa stăpânilor lor”. Aceste cuvinte au exprimat cel mai bine încrederea acestei femei în vindecarea cea mult-așteptată a fiicei ei. Nimic nu a putut-o clătina. Și Domnul, ca răsplată pentru o asemenea încredere, a spus: *O, femeie, mare este credința ta; fie ție după cum voiești.* Și fiica ei s-a vindecat. Așa s-a împlinit așteptarea credincioasei mame.

Ce înseamnă a mărturisi credința

În timpul domniei împăratului roman Decius, mulți creștini erau chinuiți în închisori, mai ales în Nicomidia.

Pentru a-i judeca pe cei întemnițați, a venit odată aici oficialul imperial Perennius. El a poruncit să fie adunați toți cetățenii pentru a-și declara în mod deschis credința lor.

– Să își spună fiecare numele, țara de origine și rangul său! a cerut păgânul judecător.

Un roman bogat, pe nume Codrat, care mărturisea în taină credința în Hristos, stătea în spațele tuturor celor adunați și părea un spectator străin. Nimeni nu credea că acest nobil roman era creștin.

Observând timiditatea care i-a cuprins pe unii dintre creștini, Codrat a hotărât să le dea un exemplu de mărturisire, adică să arate ce înseamnă a mărturisi credința în Dumnezeu. El a făcut un pas înainte și a declarat cu voce tare:

– Numele nostru este acela de creștini, rangul nostru, acela de robi ai lui Hristos, iar patria noastră este Cerul.

Auzind acestea, Perennius le-a ordonat scutierilor săi să îl ia pe străin. Dar fericitul Codrat s-a apropiat singur de judecător și, făcându-și semnul Sfintei Cruci, a exclamat:

– Eu îți spun în numele tuturor că toți cei adunați aici sunt oștenii lui Hristos, care nu se tem să declare acest lucru în mod deschis.

Și, într-adevăr, creștinii din Nicomidia au hotărât că ar fi mai bine să moară pentru Hristos decât să se lepede de credința în El.

Lepădarea în zilele noastre

Poate părea că în zilele noastre nu există nici locul, nici ocazia de a-L mărturisi în mod deschis pe Hristos Dumnezeu. Mărturisitorii existau atunci când a te declara ucenicul lui Hristos era un lucru primejdios: el atrăgea după sine chinurile și moartea. Totuși, lepădarea și acum este întâlnită la fel de des ca odinioară. Nu este, oare, o mărturisire, de exemplu, obiceiul de a-ți face cruce când treci pe lângă o biserică? Acolo unde acest lucru este destul de obișnuit, respectarea acestui obicei nu constituie nicio mărturisire. Dar foarte adesea îndeplinirea acestei îndatoriri este persecutată și luată în răs, fiind considerată o fățarnicie. Evident că în asemenea condiții îndeplinirea acestei îndatoriri va fi deja într-o anumită măsură o mărturisire „mucenicească” de credință.

Un om, mergând la baie, își scotea întotdeauna crucea, rușinându-se de prieteni. Când venea acasă, își punea din nou crucea la gât. Aceasta este o lepădare certă de Hristos! Sau, închipuiți-vă, într-o casă începe o discuție necuvincioasă despre Dumnezeu și credința creștină. Posibil ca cineva, condamnând în suflet această discuție, să nu îi mustre în mod deschis pe cei ce

Îl hulesc pe Dumnezeu sau să nu ia apărarea a ceea ce el, ca și creștin, socotește a fi un adevăr sfânt. Și aceasta va fi, de asemenea, o totală lepădare de credință. De câte ori ne-a fost dat poate tuturor să observăm un astfel de caz. Un om cu credință îndoielnică începe să vorbească în societate despre post, spectacole și alte probleme asemănătoare. Unul dintre interlocutorii săi ortodocși încearcă să determine dinainte ce păreri susține cu privire la aceste probleme vorbitorul. Sesizând convingerile interlocutorului, el începe îndată să se adapteze la ele. „Și eu cred așa” – spune el. Oare aceasta nu este o lepădare?!

Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, de acesta și Fiul Omului se va rușina, când va veni întru slava Sa și a Tatălui și a sfinților îngeri – spune Mântuitorul (Luca 9, 26). Să luăm seama, copii, nu se referă, oare, și la noi această amenințare a lui Hristos? Nu ne rușinăm și noi uneori de numele de creștin, de rânduielile și obiceiurile creștinești? Astăzi pentru unii a devenit o rușine să citească Sfânta Scriptură și Vietile Sfinților. Este o rușine acum să fii evlavios, să mergi la biserică, să aprinzi candelile. Este o rușine să ții post, să te rogi la intrarea în casă și înainte de masă... Toate acestea sunt foarte asemănătoare cu lepădarea de Hristos.

Ființa lui Dumnezeu este de nepătruns

Cu mult timp înainte de Nașterea lui Hristos, în Sicilia a existat un domnitor, pe nume Hieron. El avea la curtea sa înțelepți, printre care se distingeau mai ales Simonides².

Odată Hieron i-a spus:

– Simonides! Arată-ți înțelepciunea și explică-mi ce este Dumnezeu.

– Grea întrebare îmi pui, împărate, a răspuns înțeleptul. Lasă-mă să mă gândesc o zi sau două.

– Bine – a fost de acord Hieron.

Au trecut două zile. Simonides a venit la împărat și, în loc de răspuns, îi cere să se mai gândească încă patru zile.

Au trecut și cele patru zile, iar Simonides a cerut o nouă amânare.

– Mai lasă-mă, împărate, încă opt zile.

Hieron s-a încruntat.

– Glumești, Simonides. Pesemne, în curând vei cere șaisprezece zile de gândire, iar apoi treizeci și două. Când îmi vei da, în sfârșit, un răspuns final?

– Ai ghicit, împărate, a spus liniștit Simonides. După ce ar trece cele opt zile, aș cere șai-

² Simonides din Ceos a fost un poet liric grec, născut la Ioulis pe Ceos. Savanții din Alexandria elenistică l-au inclus în lista canonică a celor nouă poeți lirici apreciați de ei ca demni de studiu critic.

sprezece, apoi treizeci și două, iar apoi șaiszeci și patru și așa mai departe, dublând termenii la nesfârșit. Iar, în ceea ce privește răspunsul, cred că deja ți l-am dat.

– Cum mi l-ai dat?! s-a mirat Hieron. Nu mi-ai spus încă nimic despre Dumnezeu, ci tot timpul ai cerut noi și noi amânări.

– Acesta și este răspunsul meu – a spus înțeleptul. La întrebarea ta, împărate, nimeni nu poate răspunde. Cu cât mai mult te gândești, cu atât mai puțin înțelegi, și trebuie să ceri noi și noi amânări. Această întrebare este ca un munte. Văzut de departe, el pare o grămadă, dar cu cât mai mult te apropii, cu atât mai mult se înalță și crește, și în fața lui te simți atât de mic, de jalnic, de nesemnificativ. Și, dacă un munte nu îl poți cuprinde și nu îl poți acoperi cu mâna, cum vrei tu, împărate, să Îl cuprinzi cu mintea pe Cel ce a creat și muntele, și omul?!

Hieron a înțeles cuvintele lui Simonides, a ridicat cu evlavie ochii la cer și a șoptit:

– Da. Dumnezeu este de nepătruns!

Dumnezeu este Duh veșnic

Mai înainte de ce s-au făcut munții și s-a zidit pământul și lumea, din veac și până în veac ești Tu (Psalmi 89, 2).

A fost odată un împărat, care cugeta adeseori la veșnicie, dar în niciun chip nu o putea înțelege. Odată i s-a spus că un băiat, care era

cioban, putea da răspunsuri uimitor de înțelepte la toate întrebările complicate.

Împăratul l-a chemat pe băiat și l-a întrebat:

– Spune-mi, copile, cât de mult durează o clipă din veșnicie?

Băiatul s-a gândit puțin și a răspuns:

– Într-o țară, împărate, există un munte de diamant pur, care are șapte kilometri lățime, șapte kilometri lungime și șapte kilometri înălțime. La acest munte o dată la o sută de ani vine o pasăre mică și își ascute ciocul ei micuț. Când păsărica va toci cu ciocul ei tot acest munte, atunci va trece o clipă din veșnicie.

Diamantul, după cum se știe, este o piatră prețioasă, cea mai tare dintre pietre; și acel munte după dimensiunile sale era imens. Închipuie-ți cât de lung ar trebui să fie timpul necesar pentru ca o pasăre mică și slabă să tocească cu ciocul ei mic un munte gigantic. În același timp, pasărea își ascute ciocul ei mic numai o dată la o sută de ani.

Este clar că acest munte colosal, după convingerea băiatului, nu ar putea fi niciodată tocit și, chiar dacă acest fapt s-ar întâmpla după milioane de ani, acest timp ar fi egal doar cu o clipă din veșnicie. Prin ceea ce a spus, băiatul cel înțelept a vrut să îi explice împăratului că veșnicia nu poate fi măsurată așa cum sunt măsurăți anii și lunile pe pământ și că veșnicia este cu nepuțință de pătruns.

Dacă este greu să ne imaginăm veșnicia, cu atât mai greu este să Îl înțelegem pe veșnicul Dumnezeu.

Dumnezeu este Duh adevărat

Despre așa numita autenticitate a lui Dumnezeu depun mărturie multe exemple din istoria cea sfântă. Să luăm unul dintre ele.

Odată Domnul i S-a arătat lui Avraam, poruncindu-i să iasă din pământul Haran și să meargă în țara Canaanului. În același timp, Domnul i-a spus: *Și Eu voi ridica din tine un popor mare, te voi binecuvânta, voi mări numele tău și vei fi izvor de binecuvântare. ... și se vor binecuvânta întru tine toate neamurile pământului.* Aceste cuvinte conțin o promisiune, în virtutea căreia Avraam avea să devină strămoșul unui mare popor. Printre altele, Avraam avea deja 75 de ani și nu avea niciun fiu. În Canaan a trăit apoi până la vârsta de 99 de ani, dar încă nu avea un fiu. În sufletul său putea apărea îndoiala cu privire la făgăduința lui Dumnezeu, dacă se va împlini sau nu. Și iată că Domnul i S-a arătat din nou și, arătându-i cerul înstelat, i-a spus că numărul urmașilor săi va fi la fel de mare ca și numărul stelelor de pe cer. Și Dumnezeu Și-a îndeplinit făgăduința Sa, dăruindu-i un an mai târziu un fiu, pe nume Isaac.

Când Isaac a crescut, Avraam a primit de la Dumnezeu poruncă să îl aducă jertfă pe muntele Moria. Cât de greu i-a fost lui Avraam să îndepli-

nească această poruncă! Datorită lui Isaac, după făgăduința lui Dumnezeu, el trebuia să devină strămoșul unui mare popor. Și, iată, acum această făgăduință parcă a fost anulată de Dumnezeu.

Dar Avraam era convins că Domnul cel Atotputernic nu numai că poate face ceea ce făgăduiește, ci cu siguranță va și face acest lucru, pentru că El este adevărat. Este imposibil ca Dumnezeu să facă promisiuni și apoi să nu le țină. Așa s-a și întâmplat. Când Avraam se pregătea să facă înjunghierea, a fost oprit de un înger din cer. În locul lui Isaac, lui Avraam i-a fost trimis pentru aducerea jertfei un miel. Poruncindu-i să îl aducă jertfă pe Isaac, Domnul a încercat doar credința și ascultarea lui Avraam (*Facerea, 22*). Avraam a devenit strămoșul poporului din care S-a născut Mântuitorul lumii.

Din cele spuse se vede ce adevăr mărturisim noi când Îl numim pe Dumnezeu Adevărat. Prin aceasta noi exprimăm faptul că Dumnezeu își împlinește cu strictețe toate făgăduințele Sale.

La patul unei mame muribunde

Un preot a fost prezent în ultimele clipe ale vieții unei mame, care avea copii mici.

Cu o tristețe profundă se uita muribunda la micuții pe care îi lăsa în urmă. Dar bunul preot o mângâia, zicând:

– Nu vă întristați, aduceți-vă aminte ce se spune în Biblie despre orfani: *tatăl meu și mama*

mea m-au părăsit, dar Domnul m-a luat. Nu va face Dumnezeu același lucru și cu copiii dumnea-voastră?

Auzind aceasta, muribunda și-a îndreptat privirea sa rugătoare spre Cer și a spus:

– Dumnezeule, Sfânt și Nemuritor, nu îi lăsa nici pe copiii mei!

Apoi, liniștită, a continuat:

– Îi las pe orfanii mei lui Dumnezeu, Care nu poate muri.

Dumnezeu vede tot

În orașul Kiev trăiau doi boieri bogați, ce se numeau Ioan și Serghie. Aceștia au venit să se închine la mănăstire, s-au întâlnit acolo amândoi și s-au împrietenit. Au trecut mai mulți ani și Ioan s-a îmbolnăvit foarte tare. A înțeles că i se apropia sfârșitul. De aceea, l-a chemat la el acasă pe starețul Lavrei – pe vremea aceea era stareț cuviosul Nikon – și, după ce a dat de-o parte o anumită sumă de bani, ca moștenire pentru fiul său de cinci ani, Zaharia, a dispus ca restul averii sale să se împartă săracilor. A încredințat această sarcină starețului Nikon și în același timp l-a rugat să aibă grijă și de îndrumarea duhovnicească a fiului său. Apoi s-a întors către prietenul său Serghie, care era lângă dânsul, și i-a spus:

– Frate Serghie, eu plec în curând. Îți las în grijă acest copil al meu. Îți încredințez de asemenea o mie de monede de argint și o sută de monede

de aur, pe care i le las ca moștenire. Peste zece ani să-i dai acești bani, ca să-i poată folosi în continuarea vieții sale.

La puțin timp după aceea Ioan a adormit întru Domnul. Când Zaharia a împlinit cincisprezece ani, a vrut să intre în posesia averii sale de la Serghie. Acesta, însă, biruit fiind de demonul iubirii de argint, se hotărâse să păstreze banii pentru dânsul. I-a spus tânărului:

– Ai fost greșit informat că eu dețin bani care îți aparțin. Toată averea ta a dăruit-o tatăl tău lui Dumnezeu. De la El să te duci să o ceri! Și, dacă va avea milă de tine, ți-o va da! Eu nu-ți sunt dator cu nimic. Necugetatul tău tată a cheluit tot ce avea, făcând milostenie, și pe tine te-a lăsat sărac!

Atunci Zaharia a început să plângă, auzind vorbele neîndurătoare ale lui Serghie. Știa că îi spune minciuni, dar nu știa cum ar putea să dovedească aceasta. A început să se roage de dânsul să-i dea măcar jumătate din averea sa. Boierul, însă, din nou îi vorbi cu vorbe urâte și dure la adresa fostului său prieten, Ioan. Zaharia continua să-l roage cu lacrimi să-i dea fie și mai puțin din cât i se cuvenea, o treime, o pătrime, chiar și a zecea parte măcar din averea pe care i-o lăsase tatăl său. La toate acestea, însă, Serghie rămânea neînduplecat. Atunci tânărul i-a spus:

– Dacă într-adevăr nu ai primit nimic de la tatăl meu, haide să mergem împreună la Lavră.